Redactioneel ten geleide

Prof. dr.D. Tibboel

De laatste twee decennia is het besef gemeengoed geworden dat ook pasgeborenen pijn kunnen ervaren en dus ook 'recht' hebben op adequate pijnbestrijding. Verrassend was tot 1987 geen studie verricht waarbij aangetoond werd dat het bestrijden van pijn bij grote ingrepen op de pasgeboren leeftijd leidde tot een significante daling van de mortaliteit. Gelukkig zijn onder invloed van het baanbrekende werk van Sunny Anand, een anesthesioloog-intensieve care specialist in de Verenigde Staten tal van publicaties op gang gekomen. Hierbij is niet alleen onderzoek verricht naar acute pijnbestrijding maar hebben onderzoekers en zorgverleners ook oog gekregen voor de eventuele late gevolgen van pijnveraring, zeker als die bij herhaling optreedt op latere leeftijd. Het is dan ook niet zonder reden dat The National Institute of Health in de Verenigde Staten in 2000 de periode 2000 tot 2010 heeft uitgeroepen tot *the decade of pain*. In Nederland zijn belangrijke ontwikkelingen opgestart met geld van het ministerie van VWS, waardoor vier pijnkenniscentra tot ontwikkeling zijn gebracht. Met name het Pijnkenniscentrum Rotterdam heeft als taak gekregen onderzoek naar pijn bij kinderen te ontwikkelen en op dit terrein onderwijs te geven. Naast geneesmiddelenonderzoek waarbij zoveel mogelijk met behulp van randomized controlled trials inmiddels in vele ziekenhuizen gestandaardiseerd pijnbeleid is ontwikkeld (door samenwerking tussen kinderaanesthesiologen en in vele

ziekenhuizen bestaande kinderpijnteams), is toenemend aandacht besteed aan de ontwikkeling van voor de leeftijd en omstandigheden gevalideerde pijnschalen. Ook hierin is door Nederlandse onderzoekers een belangrijke bijdrage geleverd. Zo zijn er pijnschalen ontwikkeld voor kinderen in de leeftijd van 4 tot 6 jaar, bij wie zelfrapportage betrouwbaar is (gezichtjesschaal, Oucher, CHEOPS). Ook hebben er belangrijke ontwikkelingen plaatsgevonden in de groepen waar de pijn niet door middel van zelfrapportage betrouwbaar vastgesteld kan worden (0-3-jarigen), zoals prematuur geboren, kinderen met ernstige ontwikkelingsachterstand of verkregen hersenletsel. Door intensieve samenwerking is op initiatief van de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde en financieel ondersteund door de Orde van Medisch Specialisten de richtlijn *Pijn en pijnbestrijding op de kinderveerleeftijd ontwikkeld*, die binnenkort gepubliceerd wordt. Daarmee is een belangrijke mijlpaal in de vaststelling en behandeling van pijn bij kinderen bereikt. Met deze achtergronden is het bijzonder plezierig als gastredacteur te mogen optreden voor *Pijninfo*, waarvoor een scala aan onderzoekers en ervaringsdeskundigen met verschillende achtergronden hun ervaringen op schrift gesteld hebben. Als zodanig vormt *Pijninfo* een werkelijke *state of the art* van ons niveau van kennis en kunde rond het thema pijn op de kinderveerleeftijd.